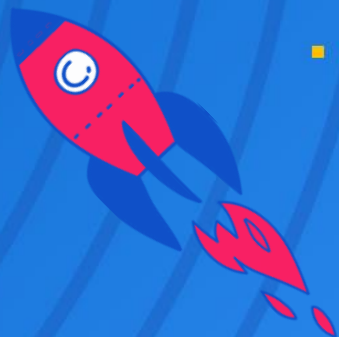

מדינת ישראל
משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

שיעור גאוגרפיה אדם וסביבה-כיתה ה'

נושא השיעור: מסביב לים התיכון- המים

עם המורה: אשל הרשקוביץ

נא הצטיידו במחברת, ספר הלימוד וטלפון נייד (וגם בקבוק מים, כוס, כפית, מלח)

מה נלמד היום?

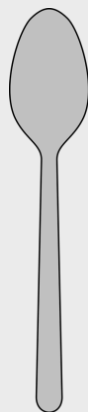

- על ההבדלים בין חלקו הצפוני של הים התיכון לחלקו הדרומי
- מדוע קיימים הבדלים אלה?
- האם הבדלים אלה משפיעים על האדם ובעלי החיים?

01:00

מה להביא לשיעור?

לפני שמתחילים, מתבוננים

הביטו במפת תצלום האוויר
ורשמו במחברת,
פרטים שאתם מזהים בתוך
אגן הים התיכון:

מה ניתן לגלות בעזרת
המפה?

02:00

לפני שמתחילים, מתבוננים

מה אנחנו כבר יודעים?

למדתם באמצעות מפת **תצלום האוויר** שבה צפינו
שהים התיכון הוא ים סגור,
שחופיו הצפוניים של הים התיכון מפורצים ומפותלים יותר מהחופים הדרומיים,
שהתצלום מראה צמחייה יותר ירוקה בחלק היבשה שמצפון לים התיכון
וקרקע יותר חשופה מצומח בחלק היבשתי שמדרום לים התיכון,

מה אנחנו כבר יודעים?

למדתם באמצעות ספר הלימוד שהים התיכון- ממוקם בין שלוש יבשות

כ 20 מדינות שוכנות מסביב לים התיכון.

למדתם שלים התיכון יש שלושה פתחים:

מיצרי גיברלטר במערב,

הבוספורוס והדרדנלים, שני מיצרים אבל שניהם האחד אחרי השני נמצאים ביבשת אירופה,

בתוך טורקיה ומחברים את הים התיכון עם הים השחור.

תעלת סואץ - נמצאת בדרום, במצרים היא נחפרה על ידי בני האדם ב 1859 כדי לקצר את

הדרך מהודו והמזרח הרחוק לאירופה.

למדנו שבים התיכון ישנם מספר לא קטן של יצורים ובעלי חיים ימיים

עכשיו לומדים - מה קורה בתוך הים עצמו:

הביטו בתמונות: מה מיוחד בחופים הצפוניים של הים התיכון?

קרדיט: שלום בן אדרת ומשה בראל בדרום איטליה

עכשיו לומדים- מה קורה בתוך הים עצמו:

הביטו בתמונות: מה מיוחד בחופים הצפוניים של הים התיכון?

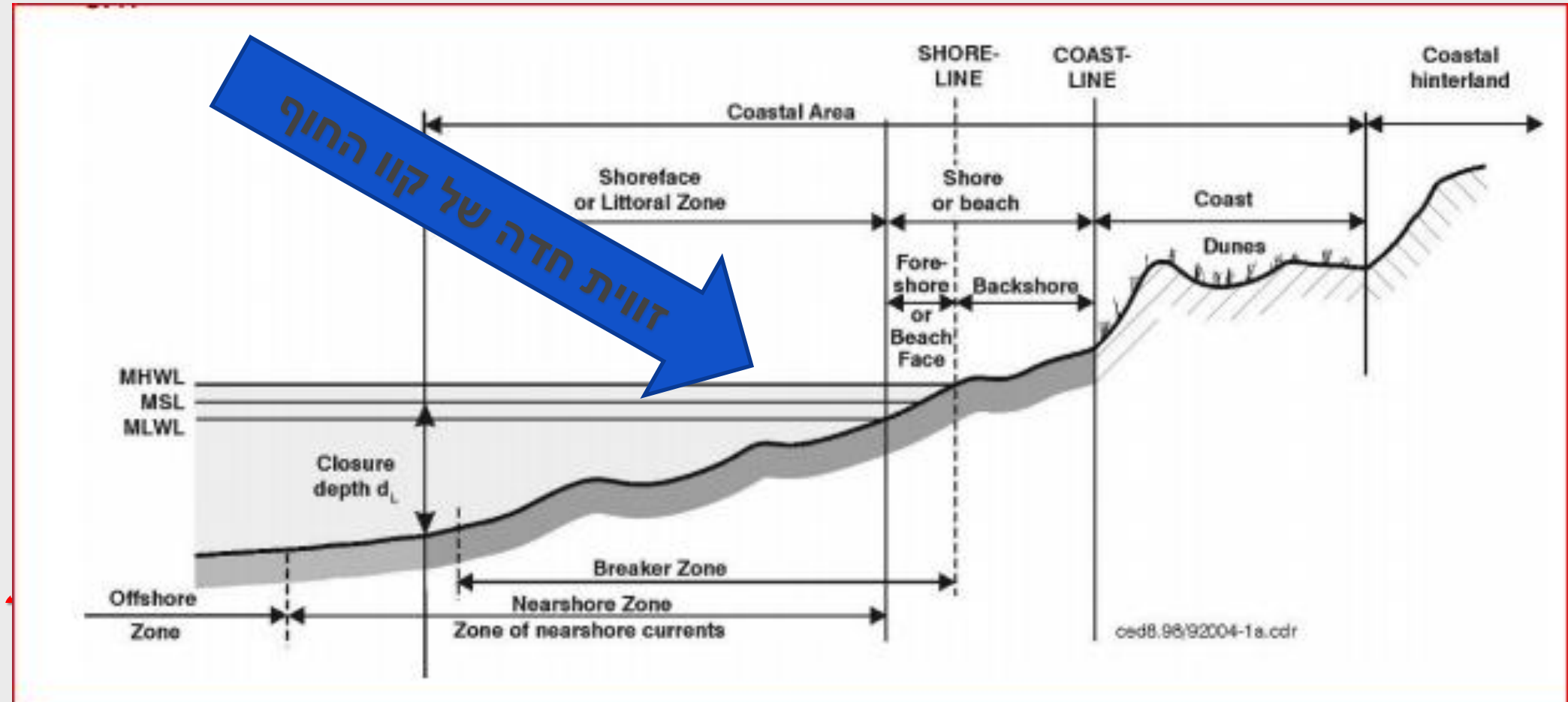
קרדיט: האי קורפו, יון

הביטו בתמונות: מה מיוחד בחופים הצפוניים של הים התיכון?

קרדיט: ויקיפדיה, אלניה, תורכיה

מה מיוחד בחופים הצפוניים של הים התיכון?

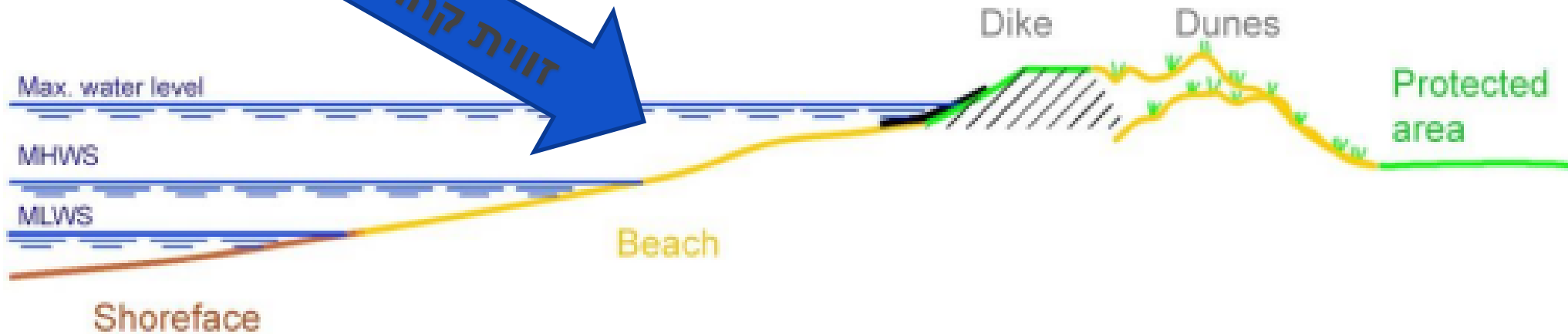
המכון הגיאולוגי, משרד האנרגיה והמים, הפרסום: עמוד 7,

https://www.dhigroup.com/upload/campaigns/ShorelineManagement Guidelines_Feb2017.pdf

הביטו בתמונות: מה מיוחד בחופים הדרומיים של הים התיכון?

זווית קהה של קו החוף

המכון הגיאולוגי, משרד האנרגיה והמים, עמוד 275,

https://www.dhigroup.com/upload/campaigns/ShorelineManagementGuidelines_Feb2017.pdf

בואו ונראה מה למדתם עד עכשיו?

לפניכם מספר חידות על חופי הים התיכון.

כתבו במחברת את התשובה הנכונה.

מה קורה בחוף הצפוני של הים התיכון?

[קרדיט: ויקיפדיה](#)

החוף שטוח ורחב

החוף תלול וקו החוף קצר

הידעתם?

חופים מצוקיים מרשימים בארצות כמו תורכיה

החוף שטוח ורחב

החוף תלול וקו החוף קצר

לעומת החופים הצפוניים - חופי הדרום בים התיכון?

מקור: ויקיפדיה

תלולים מאוד

צרים מאוד

רחבים ורדודים

הידעתם?

לאורך חופי הדרום בחלק המזרחי של הים התיכון יש חולות צהובים ועמוקים. מי יודע איך החול הזה הגיע לחוף המזרחי של הים התיכון

תלולים מאוד

צרים מאוד

רחבים ורדודים

צדקתם!

בדרום, השיפוע של החוף מתון מאוד
בניגוד לחוף הצפוני ששם השיפוע של החוף חד ועמוק.

הידעתם?

לאורך חופי הדרום בחלק המזרחי של הים התיכון יש חולות צהובים ועמוקים. מי יודע איך החול הזה הגיע לחוף המזרחי של הים התיכון?

פתרון חידת מקורות החול לאורך דרום מזרח הים התיכון:

החולות הגיעו בעבר יחד עם מי הנילוס שאחד ממקורותיו הוא הנילוס הכחול שזורם מאתיופיה- מאגם טנה – אזור של סלעי יסוד- שיוצר בתהליך התפוררותו את חול הקוורץ- שאותו אנחנו מכירים מהחופים שלנו. זרם הים התיכון הסיע את החול מזרחה. אבל, לאחר הקמת סכר אסואן הגדול על הנילוס, פסק החול מלהגיע.

כאשר המים מאוד עמוקים - מהי טמפרטורת המים?

מקור: ויקיפדיה, שקיעה בים תיכון אלרז כהן תיכון רוטברג.jpg

הטמפרטורה גבוהה והמים חמים

הטמפרטורה נמוכה- והמים קרים

הידעתם?

הבדל בין צפון הים התיכון לדרום הים התיכון – בצפון הים התיכון המים קרים יותר ובדרום הים התיכון המים חמים יותר

הטמפרטורה גבוהה והמים חמים

הטמפרטורה נמוכה- והמים קרים

מתי יש יותר מלח במי הים?

[קרדיט: ויקיפדיה](#)

יש יותר מלח במים רדודים ולא עמוקים

יש יותר מלח במים עמוקים

הידעתם?

ככול שהמים רדודים תכולת המלח עולה, והם יותר מלוחים

יש יותר מלח במים רדודים ולא עמוקים

יש יותר מלח במים עמוקים

היכן המים של הים התיכון פחות מלוחים?

מיקוד: ויקיפדיה, קזבלנקה מרוקו

בחופים הדרומיים של הים התיכון

בחופים הצפוניים של הים התיכון

בחופים המזרחיים של הים התיכון

הידעתם?

כמות גדולה של מים מתוקים זורמת אל החופים הצפוניים של הים התיכון
מנהרות לעומת מעט מים שזורמים לחופי הדרום, אין שם גשמים

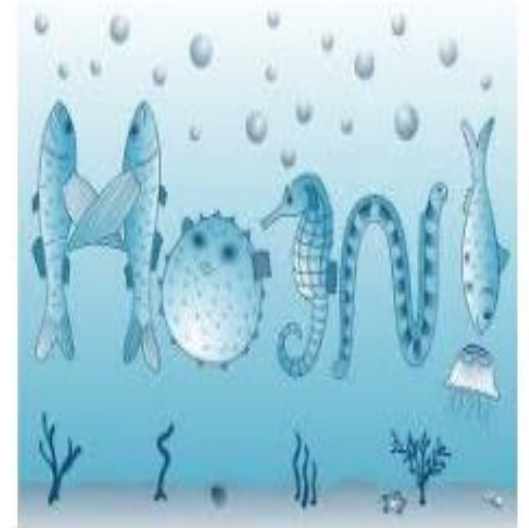
בחופים הדרומיים של הים התיכון

בחופים הצפוניים של הים התיכון

בחופים המזרחיים של הים התיכון

איפה יש יותר יצורים חיים דגים ובעלי חיים ימיים?

מקור: <https://publicdomainvectors.org/>

במים רדודים

במים עמוקים

הידעתם?

השמש חודרת לעומק רדוד ומעודדת צמיחה של חומרי מזון, צומח ימי ודגה אבל, לעומק רב מעל 200 מ' קרני השמש אינן חודרות

במים רדודים

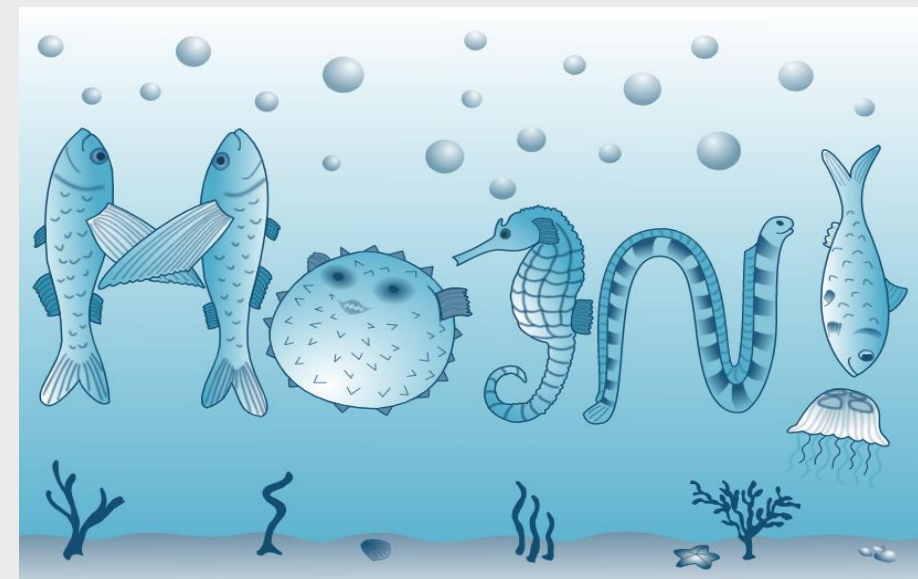
במים עמוקים

ממשיכים בנושא מליחות מי ים- תיכון

קרדיט: ויקיפדיה

<https://publicdomainvectors.org/>: קרדיט:

מאגר אופק יסודי

מסיימים ומסכמים

בצעו את המטלה בילקוט הדיגיטלי בנושא הים התיכון בכבודו ובעצמו – ימים מפרצים ומיצרים

התחברות

הים התיכון בכבודו ובעצמו – ימים, מפרצים ומיצרים

הים התיכון
הוא ים כמעט סגור,
כעין אמבטיה ענקית,
המחבר בין 3 יבשות - אסיה,
אירופה ואפריקה. נכנסים אליו מים
מכמה "ברזים" - ימים אחרים, נהרות וגשמים,
ומתאדים ממנו מים רבים מחום השמש.
אכן, זהו ים קטן אך מיוחד במינו!

שאלה 1

אל הים התיכון נכנסים מים מכמה מקורות, אך מים גם יוצאים ממנו כל העת.

1

2

3

שלב 1 – חיפוש בגוגל

Google

אופק

שלב 2 – כניסה לאתר

אופק

הגדרות כלים

עוד : חדשות מפות סרטונים תמונות הכל

כ-4,180,000 תוצאות (0.39 שניות)

▼ ebag.cet.ac.il

אופק יסודי – הילקוט הדיגיטלי

סביבת הלמידה הדיגיטלית הגדולה והמתקדמת ביותר בישראל לבית הספר. באופק אלפי פעילויות אינטראקטיביות, יחידות לימוד, סרטונים ועוד, במקצועות: מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה, עברית ...

מדע וטכנולוגיה אופק מדע וטכנולוגיה-מדעים היא סביבת למידה דיגיטלית הכוללת פעילויות ...	אופק על-יסודי סביבת הלמידה הדיגיטלית הגדולה והמתקדמת ביותר בישראל לבית ...
אנגלית ... יחידות לימוד, סרטונים ועוד, במקצועות: מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה, עברית ...	מתמטיקה אופק מתמטיקה היא סביבת למידה דיגיטלית הכוללת פעילויות מתמטיות ...
גאוגרפיה ומולדת אופק גאוגרפיה היא סביבת למידה המקדמת פדגוגיה דיגיטלית ובה מאות ...	עברית אופק עברית היא סביבת למידה דיגיטלית הכוללת פעילויות לפיתוח רכישת ...

עוד תוצאות מ-cet.ac.il »

שלב 3 – חיפוש הפעילות

התחבר | עזרה | אופק על-יסודי | العربية | א

הילקוט הדיגיטלי אופק יסודי

אורח

חיפוש

המאגר

ספרי לימוד

עוד בילקוט

חדש

אופק יסודי

היסטוריה

מדע וטכנולוגיה

מתמטיקה

תרבות יהודית-ישראלית

גאוגרפיה ומוקד

עברית

חינוך חברתי וכישורי חיים

אנגלית

תנ"ך

מדעי המחשב

חגים

לנוכח המצב פתוח עד פסח

כותר

ספרי לימוד אינטראקטיביים

מקום בטוח

נטל

ערכת פעילויות לתלמידים לבית

משתמש

סיסמה

או

התחבר

שכחתי סיסמה

הזדהות משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

שלב 4 – חיפוש הפעילות

הילקוט הדיגיטלי אופק יסודי

חיפוש

אורח

חיפוש

המאגר

תפריט

עוד בילקוט

חדש

כל המדענים

כל הכותבים

הים התיכון בכבודו ובעצמו

הים התיכון בכבודו ובעצמו.

פעילות היכרות עם הים התיכון

עוד

תוצאות חיפוש הים התיכון בכבודו ובעצמו (0)

הים התיכון בכבודו ובעצמו

הים התיכון בכבודו ובעצמו.

פעילות היכרות עם הים התיכון

עוד

מסיימים ומסכמים

בצעו את המטלה בילקוט הדיגיטלי בנושא הים התיכון בכבודו ובעצמו – ימים מפרצים ומיצרים

15:01

התחברות

הים התיכון בכבודו ובעצמו – ימים, מפרצים ומיצרים

הים התיכון
הוא ים כמעט סגור,
כעין אמבטיה ענקית,
המחבר בין 3 יבשות - אסיה,
אירופה ואפריקה. נכנסים אליו מים
מכמה "ברזים" - ימים אחרים, נהרות וגשמים,
ומתאדים ממנו מים רבים מחום השמש.
אכן, זהו ים קטן אך מיוחד במינו!

שאלה 1

אל הים התיכון נכנסים מים מכמה מקורות, אך מים גם יוצאים ממנו כל העת.

מסיימים ומסכמים

מה למדנו היום?

- למדנו שיש הבדלים בין החופים הצפוניים והחופים הדרומיים של הים התיכון
- למדנו שבצפון הים התיכון המים עמוקים יותר, קרים יותר ופחות מלוחים
- למדנו שבדרום הים התיכון החופים רדודים, חמים, ומי הים מלוחים לעומת החופים בצפון הים התיכון

מדינת ישראל
משרד החינוך

תודה שצפיתם בשידור

הופק עבור משרד החינוך ע"י מטח